

Høringsnotat

13. januar 2020

Socialforvaltningen fremlagde de foreslåede principper for udformning af nybyggede sociale botilbud til borgere med sindslidelse og udsatte voksne på et særskilt møde med Dialogforum den 7. maj 2019 og på Udsatterådets møde den 3. december 2019.

Sagsnummer
2019-0222268

Dokumentnummer
2019-0222268-3

I dette notat gennemgås Dialogforums og Udsatterådets kommentarer, samt hvorvidt bemærkninger har ført til ændringer i det udarbejdede materiale.

Gennemgang af høringssvarene:

1. Indretningskrav til boligen	
Boligerne indrettes til fysisk plejekrævende borgere. Boligerne er som udgangspunkt 2-rums.	
<i>Høringspart</i>	<i>Bemærkning</i>
Dialogforum	<p>Dialogforum blev spurgt til fordele og ulemper ved hhv. en stor 1 rumsbolig eller 2 rumsbolig.</p> <p>Overordnet var Dialogforums tilbagemelding, at borgernes behov er forskellige. Nogle har brug for en mindre og mere intim bolig, mens andre ønsker at have separat soveværelse og stue for at kunne invitere gæster ind, og fordi der tilbringes meget tid i boligen.</p> <p>Generelt udtrykte Dialogforum et ønske om, at der bygges fleksible boliger, fx at der både etableres store 1-rumsboliger og 2-rumsboliger, så den enkelte borger får mulighed for at vælge.</p>
Udsatterådet	<p>Fokus på hvad det gode hjem er. Hvad er det vi alle ønsker.</p> <p>Det er godt med fleksibilitet, og at borgeren selv kan vælge om en let demonterbar væg skal fjernes.</p> <p>Hav fokus på lydisolering da beboergruppen kan være meget larmende, når de er påvirkede.</p> <p>OBS på at målgruppen/beboergruppen måske ikke har råd til at købe møbler, og ofte har de deres ejendele i en pose. Hvordan kan der sikres adgang til rene og vedligeholdte møbler?</p>

Ændringer som følge af bemærkningerne	Det udarbejdede materiale tilrettes, så der tilføjes, at der skal være særlig fokus på håndtering af røggener i boligen, lydisolering samt valg af materialer, så de er robuste og rengøringsvenlige uden at gå på kompromis med hjemlighed, som er det bærende element. Derudover giver bemærkningerne ikke anledning til ændringer.
---------------------------------------	---

2. Køkkenfunktioner i boligen

Boligerne udstyres med et almindeligt husstandskøkken (dvs. med ovn og kogeplader, stort køleskab, mere skabs- og bordplads sammenlignet med et tekøkken, mv.).

Høringspart	Bemærkning
Dialogforum	Dialogforum er fortaler for et husstandskøkken, men nogle pegede på muligheden for, at den enkelte beboer kan vælge om man vil have et køkken eller ej, hvis man fx ønsker at prioritere arealet til noget andet. Dialogforum kan ikke se en mening med et tekøkken, hvor der ikke kan laves mad. For mange kan det være en del af deres recovery at lære at lave mad i eget køkken mv.
Udsatterådet	Fint med etablering af et husstandskøkken så borgeren har mulighed for at tilberede mad i egen bolig. Men det behøver ikke nødvendigvis at være et almindeligt komfur, det kan godt være 2 kogeplader, ovn og en mikroovn. Hav fokus på materialer/robusthed.
Ændringer som følge af bemærkningerne	Det udarbejdede materiale tilrettes, så det tilføjes, at boligkøkken så vidt muligt skal kunne demonteres helt eller delvist, fx komfur kan nedtages, hvis der vurderes at være fare for en borger. Derudover giver bemærkningerne ikke anledning til ændringer.

3. Fransk altan i boligen

Boligerne opføres med en fransk altan med forhøjet værn.

Høringspart	Bemærkning
Dialogforum	Der er forskellige holdninger til, om der skal være altan ifm. boligen. For nogle er altan en fordel, fordi man kan have et privat uderum især i de perioder, hvor man er meget i sin bolig og har svært ved at rumme andre. For andre skal der tages sikkerhedshensyn, hvis der etableres fransk altan eller altan i høje bygningerne ligesom Kollektivhuset og Robert Jacobsens Vej. Det blev fremhævet, at hvis der etableres

	altaner, skal der være plads til, at man kan opholde sig (bord og stole).
Udsatterådet	Ingen bemærkninger.
Ændringer som følge af bemærkningerne	Bemærkninger giver ikke anledning til ændringer.

4. Produktion eller levering af mad til anretning på botilbud

Det er den geografiske placering, der er afgørende for beslutningen om egenproduktion af mad eller levering af mad til anretning på botilbuddet. Konkret betyder det,

- at der etableres produktionskøkken i de nye udenbys botilbud:
- at der etableres anrettekøkken, hvor maden produceres centralt af SOF eller anden aktør, i de nye indenbys botilbud

Høringspart	Bemærkning
Dialogforum	<p>Dialogforum er fortaler for egenproduktion af mad på botilbud, fordi det giver mulighed for at dufte til maden, for at være med i madlavning samt for at skabe samvær omkring maden. Alt det giver livskvalitet.</p> <p>Nogle i Dialogforum frygter, at levering af mad ude fra indebærer 'pensionistmad', hvor maden bliver leveret til beboernes bolig i en plasticbeholder.</p>
Udsatterådet	<p>Overvej at anvende en anden betegnelse end anrettekøkken. Det er vigtigt, at der skal kunne laves mad mellem personalet, beboere eller frivillige der kommer ind og laver mad sammen med beboerne.</p> <p>Madlavning og madsituation er en mulighed for at fremme fællesskabet. De fysiske rammer skal understøtte det.</p> <p>Fx i Kollegiet (§ 107) bruger 80 pct. af beboerne ikke deres egne køkkener, men derimod fælleskøkkener.</p>
Ændringer som følge af bemærkningerne	<p>Det udarbejdede materiale tilrettes, så der tilføjes at anrette-/modtagerkøkkens produktion omfatter modtagelse, varmholdning og anretning af mad til servering i café- og spisestuen (fællesareal). I anrette-/modtagerkøkkenet er det også muligt at lave sandwich og kageproduktion til fx caféen samt fælles madlavning med beboere og personalet eller frivillige.</p> <p>Derudover giver bemærkningerne ikke anledning til ændringer.</p>

5. Placering af personale rum (servicearealer)	
Der skal være fokus på at tænke fællesskabet ind i byggeriet, så det er let for beboere – særligt de svageste – at vælge fællesskabet og møde andre borgere og personale. Det betyder, at de nære fællesarealer og servicearealer skal være lettilgængelige og ikke for langt væk.	
<i>Høringspart</i>	<i>Bemærkning</i>
Dialogforum	Dialogforum gav udtryk for, at personalet skal være tæt på boligerne. Dialogforum er fortaler for, at fælleslokaler og personalelokaler skal være så integreret som muligt. De mener, at det er godt for sikkerheden, at personalet sidder tæt på. Stor adskillelse til personalet skaber utryghed blandt beboere.
Udsatterådet	Ingen bemærkninger.
Ændringer som følge af bemærkningerne	Det udarbejdede materiale tilrettes, så der tilføjes: <ul style="list-style-type: none"> - at placering af fællesarealer og placering af personale rum hænger tæt sammen, og derfor skal personale rum ikke være afskærmet og placeres væk fra boligerne og fællesarealerne. - at det tilføjes, at betegnelsen "dokumentationsrum" ikke længere anvendes, idet visionen er, at der dokumenteres sammen med borgeren i boligen eller i fællesarealerne og ikke i et aflukket rum, hvor borgerne ikke har adgang. I stedet anvendes betegnelsen "personalekontor" el.lign., hvor personalet kan trække sig for at foretage en telefonisk samtale eller anden administrativ opgave, og at dette rum skal kunne aflukkes, men stadig være tæt på hvor beboerne er. - at der i planlægningen af de konkrete byggerier også skal tages hensyn til arbejdsmiljø og sikkerhed for medarbejdere (røggener, logistik etc.). Derudover giver bemærkningerne ikke anledning til ændringer.

6. Placering af fællesarealer til omsorg og aktiviteter	
Der skal være fokus på at tænke fællesskabet ind i byggeriet, så det er let for beboere – særligt de svageste – at vælge fællesskabet og møde andre borgere og personale. Det betyder, at de nære fællesarealer og servicearealer skal være lettilgængelige og ikke for langt væk.	
<i>Høringspart</i>	<i>Bemærkning</i>
Dialogforum	Dialogforum gav udtryk for, at fællesarealer er en vigtig del af botilbuddet, men deres vurdering er, at det ikke er placeringen, der er det afgørende, men om der er personale til at understøtte velfungerende fællesarealer. Deres erfaring viser, at når der ikke er personale i fællesarealer, er der risiko

	<p>for uhensigtsmæssigt brug af rusmidler og uroskabende udefrakommende. De fremhævede derfor vigtigheden af 'husregler' for rusmidler og alkohol i fællesarealerne. Budskabet var "ingen fællesarealer uden personale".</p> <p>Dialogforum er fortaler for, at personalefaciliteter og fællesarealer placeres i tilknytning til hinanden eller blandet sammen. Nogle var ikke begejstret for en løsning, hvor der eksempelvis placeres mindre dokumentationsrum i tilknytning til de nære opholdsarealer ved boligerne, da personalet ikke skal dokumentere i et lukket kontor, men være til stede i fællesarealerne.</p> <p>Nogle pegede på, at der kunne indrettes en rygekabine eller lignende til de beboere der ryger, idet manglende mulighed for at ryge i fællesarealerne kan gøre, at beboeren bliver i dennes bolig.</p>
Udsatterådet	<p>Aktivitetsareal behøver ikke at være stort.</p> <p>Overvej udendørs fællesarealer.</p> <p>Der skal understreges at implementering af principperne forudsætter en bedre normering/servicedel til at understøtte fællesarealerne, lave mad sammen med beboerne m.m.</p>
Ændringer som følge af bemærkningerne	<p>Det udarbejdede materiale tilrettes, så der tilføjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - at personalerum skal være tæt på beboerne, ellers er der risiko for, at de mindre opholdsstuer og lignende fællesarealer i tilknytning til boligerne står tomme. - at i de nære fællesarealer kan etableres te- eller husstandskøkken. <p>Derudover giver bemærkningerne ikke anledning til ændringer.</p>

7. Adgangsforhold til boligerne

Hvis muligt etableres indgang til boligen fra det fri.

I det enkelte byggeprojekt drøftes sammen med rådgiveren, hvordan egne indgange kombineres med de mindre fælles opholdsstuer i tilknytning til boligerne, så fællesskabet understøttes.

Hvor muligt anbefales to indgange til boligen (særligt i stueetagen), så borgerne kan vælge at benytte egen indgang eller indgang via fællesarealerne.

Høringspart	Bemærkning
Dialogforum	Dialogforum er fortaler for egen indgang til boligen fra det fri (på terræn, svalegang eller trappeopgang) fremfor fra fælles gangarealer. Erfaringer fra eksisterende botilbud med gangarealer er, at der opstår konflikter, og at der er nogle

	<p>beboere, der isolerer sig i deres bolig, fordi de er bange for at komme ud i det fælles gangareal. Derudover giver et gangareal en mere institutionspræget indretning og giver mulighed for, at udefrakommende kommer ind.</p> <p>Nogle nævnte også, at det er æstetisk flot med egen indgang, hvor der kan placeres planter mv. som kan afhjælpe institutionsfølelsen på lange gange.</p>
Udsatterådet	Der er fordele og ulemper med to indgange til boligerne i stueetagen. På den ene side borgernes hensyn ift. privatliv (eget hjem) og på den anden side beboernes og personalets tryghed.
Ændringer som følge af bemærkningerne	Det udarbejdede materiale tilrettes, så der tilføjes at tryghed for beboere og medarbejdere, samt beliggenhed af botilbuddet, er et afgørende vurderingselement for om der etableres to indgange til boligen i det konkrete byggeprojekt. Derudover giver bemærkningerne ikke anledning til ændringer.